

Sensorveiledning

JUS3112 – Formuerett I, høst 2023

1 Om oppgaven, læringsmål og relevant litteratur

Oppgaven er en tradisjonell praktikumsoppgave som reiser spørsmål innenfor avtaleretten, obligasjonsretten og pengekravsretten. Kandidatene bør ha gode forutsetninger for å besvare mange av spørsmålene. Noen spørsmål, kanskje særlig spørsmålene knyttet til avbestilling, bør imidlertid gi de sterke kandidatene rom for å vise sin evne til selvstendige resonnementer på et nokså tynt rettskildegrunnlag. Noen kandidater kan kanskje få problemer med å disponere oppgaven på en hensiktsmessig måte.

De punktene i læringsmålene som synes mest relevante for oppgaven er:

I avtalerett:

- Kjennskap til de ulike grunnlag som kan gjøre en avtale ugyldig.
- God forståelse av hva det innebærer at en avtale er ugyldig, og virkningene av at gyldig avtale ikke er kommet i stand.
- God forståelse av avtaleloven §§ 36 og 37.

I obligasjonsrett:

- God forståelse av regler om mislighold og misligholdsbeføyelser, herunder:
 - erstatningsansvar, ansvarsgrunnlag og utmåling
 - brudd på kreditorplikter, kreditormora og kreditorrisiko
- God forståelse av reglene om endring og opphør av kontrakter og kontraktsplikter, herunder gjennom:
 - oppsigelse og avbestilling
 - kontraktsrevisjon ved opprinnelig og etterfølgende forutsetningssvikt herunder avtl. § 36 og forutsetningslæren

I pengekravsrett:

- God forståelse av rettslige konsekvenser av feilbetalinger, herunder læren om *condictio indebiti* og andre grunnlag for tilbakesøking

I hovedlitteraturen er temaer som oppgaven berører, blant annet omtalt i

- Geir Woxholth, *Avtalerett*, 11. utgave s. 279-294 (hovedpunkter om ugyldighet, herunder rettsvirkninger av ugyldighet, s. 316-331 (om avtl. § 33 og illojalitet) og s. 390-465 (om avtl. § 36)
- Johan Giertsen, *Avtaler*, 4. utgave s. 190–191, 227–242 og s. 327–346
- Viggo Hagstrøm, *Obligasjonsrett*, 3. utg. ved Herman Bruserud m.fl. s. 253-260 (om avbestilling), s. 261-341 (om forutsetningslæren og avtl. § 36) og s. 665-674 (om kreditormora)
- Kåre Lilleholt, *Kontraktsrett og obligasjonsrett*, 2017 s. 226-261 (endring og bortfall av yteplikter på grunn av endrede forhold) s. 279-287 (avbestilling) og s. 408-44 (om ugyldighet, avtl. § 36).
- Trygve Bergsåker, *Pengekravsrett*, 4. utgave s. 250–267.

2 Twisten

2.1 Innledning

Twisten står mellom hotelleier Peder Ås (vi får ikke vite om han driver hotellet gjennom et AS) og advokatfirmaet Rikerud & Co. Den dreier seg om advokatfirmaet hadde rettslig grunnlag for å gå fra avtalen om jubileumsfeiring på hotellet, og hvilke økonomiske konsekvenser det skal få at advokatfirmaet gikk fra avtalen.

Studentene har ikke hatt selskapsrett, men de bør likevel forstå at advokatfirmaet er et annet rettssubjekt enn Rikerud personlig. På den annen side må det kunne legges til grunn at det lå innenfor hans myndighet som daglig leder å inngå avtaler av den type tvisten gjelder, med hotellet. Det er ikke anført noe annet.

2.2 Ugyldighet på grunn av forhold som forelå ved avtaleinngåelsen

Første anførsel fra advokatfirmaets nye daglige leder, Lars Holm, er at avtalen er ugyldig fordi hotellets spandering av mat og opphold på Rikerud «lukket...av en form for bestikkelse». Peder Ås svarer at det var et "helt naturlig markedsføringsfremstøt" som overhodet ikke hadde noe "uredelig ved seg".

Anførselen kan drøftes både på grunnlag av avtaleloven § 33 og § 36. Etter avtl. § 33 "binder...ikke" en erklæring hvis det på grunn av "omstændigheter, som forelaa, da den anden part fik kundskap om erklæringen, og som det maa antages, at han kjendte til, vilde stride mot redelighet eller god tro, om han gjorde erklæringen gjældende". Etter avtl. § 36 kan en avtale "helt eller delvis settes til side eller endres for så vidt det ville virke urimelig eller være i strid med god forretningsskikk å gjøre den gjældende". Partenes anførsler ("uredelig") passer etter mitt skjønn best

med en drøftelse av avtaleloven § 33, men vi bør ikke trekke kandidater som velger å løse spørsmålet på grunnlag av avtl. § 36. Det er betydelig mye mer rettspraksis om avtl. § 36 enn § 33, og en betydelig andel av de (relativt få) saker hvor en anførsel om tilsidesettelse etter § 36 har ført frem, gjelder tilfeller hvor det nettopp var forhold som forelå ved tiden for avtaleinngåelsen som gjør avtalen urimelig. Som det fremgår ovenfor, stiller læringsmålene i faget bare krav om «kjennskap» til avtaleloven § 33, mens de krever god forståelse av avtl. § 36.

Hvis man velger § 33, kan det fort slås fast at påspanderingen av Rikerud og frue er «omsændigheder» som forelå da Rikerud forpliktet advokatfirmaet, og at Peder Ås kjente til dem. Spørsmålet er om det vil stride mot «redelighet eller god tro» å gjøre avtalen gjeldende.

«Redelighet eller god tro» er en rettslig standard der terskelen for det akseptable kan endre seg med tiden. Dersom Rikerud kunne vært straffet for *korrupsjon* etter straffeloven § 387, vil det etter mitt syn tale for at det vil stride mot redelighet eller god tro å gjøre avtalen gjeldende. Siden kandidatene ikke har hatt strafferett, kan vi imidlertid ikke forvente at kandidatene går inn på dette, og jeg forfølger ikke dette videre.

Det er ikke uvanlig at næringsdrivende spanderer fine middager på representanter for mulige forretningspartnere. Det kan begrunnes med at partene må få bli bedre kjent, og det var selvsagt legitimt av Peder Ås å gjøre Rikerud godt kjent med hva hotellet hadde av tilbud. Et luksuriøst opphold over en hel helg, med ektefellen, går imidlertid klart lenger enn det som er nødvendig for å nå slike formål. Det er et betydelig gode Rikerud får, som ikke nødvendigvis er i advokatfirmaets interesse. Etter min vurdering er slik smøring som utgangspunkt ikke i tråd med det som må antas å være sunn forretningsdrift i dag. Det må imidlertid også være relevant å ta hensyn til at avtalen som «smøringen» resulterte i, var gunstig for advokatfirmaet. De fikk avtale om jubileumsmiddag til langt under markedspris. Under tvil er jeg derfor kommet til at avtalen står seg. Men det må være fullt forsvarlig å komme til en annen konklusjon.

For kandidatene som drøfter anførselen på grunnlag av avtl. § 36, blir det avgjørende om «smøringen» gjør det «urimelig» å gjøre avtalen gjeldende. De samme momenter gjør seg gjeldende som i drøftelsen etter § 33, og terskelen for ugyldighet bør ligge på samme nivå. Om muligheten for å *kombinere* forholdene ved avtalens inngåelse med senere inntrådte forhold i en «totalvurdering» etter avtl. § 36, se nedenfor under 2.3.

Virkningen av at avtalen rammes. Hvis man kommer til at avtalen ikke er "bindende" etter avtaleloven § 33 eller at den må settes til side etter § 36 på grunn av «smøringen», blir spørsmålet hvilken virkning dette får. Nærmere bestemt er det et spørsmål om advokatfirmaet kan kreve *restitusjon* av forskuddet på 250.000 og restbeløpet på kr 200.000, som ved en feil var blitt betalt for tidlig. Kandidater som kom til at avtalen står seg, må drøfte spørsmålet subsidiært.

I drøftelsen bør kandidatene skille mellom forskuddet på kr 250.000 og feilbetalingen på kr 200.000.

De 250.000: Dersom en avtale ikke er bindende etter § 33, er hovedregelen at det skal skje en *restitusjon*, jf. Lilleholt, *Kontraksrett og obligasjonsrett* s. 466 flg. Det samme må være regelen når avtalen kan settes til side etter avtl. § 36 på grunn av tilblivelsesmangler, som her er det som er

aktuelt. Peder Ås peker på at pengene allerede er brukt på innkjøp av mat og drikke og ulike forberedelser. Spørsmålet er om man kan stille opp en regel om at restitusjonskravet skal begrenses til mottakerens *berikelse*, i hvert fall i noen tilfeller. I så fall blir det ingen restitusjon.

Forarbeidene til avtl. § 36 (Ot. prp. 1982-83 s. 37) synes å forutsette at utgangspunktet er full restitusjon, men at det kan gjøres unntak ut fra omstendighetene. Hensynet til *balanse* i avtaleforhold kan tale for å begrense restitusjonen til berikelsen der motparten (advokatfirmaet i vår sak), som i vårt tilfelle, ikke har noe restituere. Hvis mottakeren av midlene er å *bebreide* for ugyldigheten, taler prevensjonshensyn derimot for full restitusjon. De nevnte forarbeidene kan tas til inntekt for at dette er et viktig moment. Det at en kjøper ved *heving* normalt kan kreve hele kjøpesummen tilbake selv om tingen er blitt skadet ved et hendelig uhell (kjl. § 66), trekker i samme retning. Hvis avtalen skulle være ugyldig i vårt tilfelle, er det jo forhold Ås kan bebreides for (det var han som «smurte»), og jeg er kommet til at advokatfirmaet da kan kreve full restitusjon. Men en annen løsning kan forsvares.

Spørsmålet må anses som vanskelig, og vi må ikke være strenge mot kandidatene her. De som gjennomfører en god drøftelse, må på den annens side klart belønnes for det.

De 200.000. Dette beløpet ble betalt til hotellet ved en feil. Det er naturlig å drøfte tilbakebetalingskravet etter den ulovfestede lære om *condictio indebeti*. Høyesterett har som kjent uttalt at «hvert tilfelle skal vurderes konkret og under hensyn til rimelighet» (Rt. 1985 s. 290, «Birgo»). Denne «antiregelen» er kritisert av Lilleholt, som mener hovedregelen bør være tilbakeføring, men at mottakere som har innrettet seg etter overføringen i god tro i en del tilfeller bør slippe, eventuelt med bare å gi fra seg berikelsen, som i dette tilfelle vil være 0. De som argumenter for Lilleholts syn, må selvsagt kunne få full uttelling for det, men kandidatene som følger Høyesterett i Birgodommen, må selvsagt også kunne få full score.

Peder Ås peker på at betalingen var skjedd ved en feil hos advokatkontoret som han ikke kunne lastes for, og at han innrettet seg ved å leie inn ekstra personell og avslå flere bestillinger den samme helgen. At betalingen skjedde for tre måneder siden, kan også gi en viss støtte for at Ås kan beholde den. På den annen side skjedde utbetalingen på grunnlag av en avtale som vi for denne del av oppgaven må forutsette ikke kan gjøres gjeldende på grunn av forhold Ås er å bebreide for, og det taler for restitusjon, også av dette beløpet. Under forutsetning av at avtalen rammes av avtl. § 33 eller § 36, må derfor advokatfirmaet etter min oppfatning kunne kreve beløpet tilbakebetalt. Også her må det være helt akseptabelt at kandidatene kommer til et annet resultat, hvis resonnementet er fornuftig.

Under sensormøtet kom det frem at en god del kandidater behandler begge tilbakebetalingskravene som restitusjonskrav uten å gå innom læren *condictio indebeti*, mens andre behandler begge kravene etter denne læren. Dette bør kunne passere hvis drøftelsen har en forsvarlig rettslig forankring. De kandidatene som automatisk gir kravene medhold fordi avtalen er ugyldig, uten å se at dette ikke nødvendigvis medfører tilbakebetaling, må imidlertid trekkes.

2.3 Ugyldighet/avtalerevisjon på grunn av etterfølgende forhold

Advokatfirmaet anfører at dødsfallet og «alt oppstyret rundt Rikeruds misbruk av klientmidler» både må anses som en bristende forutsetning og et senere inntrådt forhold som tilsier at det er urimelig å gjøre avtalen gjeldende. Kandidatene får her en klar oppfordring til både å drøfte læren om bristende forutsetninger og avtalesensur etter avtl. § 36.

Læren om bristende forutsetninger. At avtaleforpliktelser kan falle bort som følge av læren om bristende forutsetninger, har nå sikker rettslig forankring, Rt. 1999 s. 922 (Salhus), Rt. 2010 s. 1345 (Oslo Vei), Rt. 2014 s. 866 (Fjord 1), og ikke minst HR-2021-2364-A (Bilskadesenteret). Fire vilkår må være oppfylt: 1) Advokatfirmaets løfte må ha blitt gitt under en bestemt forutsetning, enten bevisst eller ubevisst, som ikke blir oppfylt. 2) Forutsetningen må ha vært motiverende. 3) Forutsetningen må ha vært *synbar*, det vil si enten er gjort kjent overfor den andre avtaleparten, eller at den er typisk eller normal for den aktuelle kontraktssituasjonen. 4) Forutsetningen må ha vært «relevant». Det siste betyr at det må foretas en helhetsvurdering, hvor sentrale momenter er «hvem som ut fra en mer sammensatt vurdering bør bære risikoen for vedkommende avtaleforutsetning, og størrelsen av det tap som oppstod eller vil oppstå på grunn av den uventede utvikling» (jf. HR-2021-2364-A avsnitt 54, med henvisning til Rt. 1999 s. 922). Dette er sentralt stoff, og med den tilgangen kandidatene har til kilder og egne merknader under eksamen, må vi forvente at de fleste har orden på dette.

Etter mitt skjønn er de tre første vilkårene nokså klart oppfylt, men en del kandidater kan få problemer med å håndtere vilkårene om "motiverende" og "synbar" forutsetning. Ved avtaleinngåelsen har neppe noen av partene tenkt på muligheten verken for dødsfall eller oppstyr på grunn av misbruk av klientmidler, så det kan virke litt kunstig å snakke om "forutsetninger". Den beste måten å formulere det på, er kanskje å si at det var en forutsetning at omstendighetene var slik at det fortsatt var grunn til å feire advokatfirmaets jubileum. Men her må vi være åpne for ulike formuleringer.

Det springende punkt er - som vanlig - «relevansvilkåret». I motsetning til i Oslo Vei-dommen står vi ikke overfor et tilfelle hvor avtaleteksten sier noe om hvordan partene har villet plassere risikoen for hendelser av den type som inntrådte. Men det er temmelig opplagt at advokatfirmaet må være nærmere til å bære risikoen for slike hendelser, som jo er knyttet til Rikerud, enn hotellet. Det må særlig være åpenbart at "oppstyret" rundt Rikeruds misbruk av klientmidler, som Lars Holm har påberopt, ikke er en relevant bristende forutsetning. Sammenlignet med beløpene det stod om i de aktuelle høyesterettsdommene, kan størrelsen på det tap advokatfirmaet lider ved å være bundet av kontrakten, heller ikke tale med særlig styrke for at firmaets forpliktelser må bortfalle. Konklusjonen må derfor bli at advokatfirmaet *ikke* kan få medhold etter læren om bristende forutsetninger.

Dersom forutsetningen hadde vært relevant, hadde virkningen vært at advokatfirmaets forpliktelse til å gjennomføre og betale for hotelloppholdet hadde falt bort, jf. HR-2021-2364 (Bilskadesenteret) avsn. 58. Det betyr ikke nødvendigvis at tilbakebetalingskravet må løses som under 2.2. Siden hotellet ikke er å bebreide for de sviktende forutsetninger, er argumentene for tilbakebetaling svakere. Det kan argumenteres for at tilbakebetalingen må begrenses til berikelsen, som i vårt

tilfeller er kr 0. Det advokatfirmaet vinner på å få medhold etter læren om bristende forutsetninger, er i så fall at de unngår erstatningsansvar for hotellets tap av «markedsføringsgevinst».

Avtaleloven § 36. I Oslo-Vei-dommen (Rt. 2010 s. 1045) fant førstvoterende ikke rom for å lempe avtalen etter avtaleloven § 36 når læren om bristende forutsetninger ikke gav grunnlag for avtalerevisjon. Han bemerket blant annet at «Vi står overfor en kontrakt mellom profesjonelle avtaleparter, og kontraktsperioden er begrenset til fem år» (avsn. 68). I vår sak står vi overfor en *engangsyttelse*, men det er vanskelig å se noen grunn til at det skulle senke terskelen for å sensurere avtalen etter avtl. § 36.

For at anførselen om sensur etter avtaleloven § 36 skal føre frem, må det foreligge momenter som ikke kan tas hensyn til i vurderingen etter forutsetningslæren. I vår sak måtte det være «smøringen» før avtaleinngåelsen som kan utgjøre et slikt moment. En kan diskutere om dette i *kombinasjon* med de senere inntrådte forhold (forutsetningssvikten) kan føre til avtalerevisjon. Når de senere inntrådte forhold er et så svakt argument for avtalesensur som de er, jf. ovenfor, kan jeg imidlertid ikke se at det kan være grunn til avtalesensur etter avtaleloven § 36. Om en eventuell *virkning* av avtalesensur etter avtl. § 36, viser jeg til drøftelsen rett ovenfor og punkt 2.2.

2.4 Avbestille mot erstatning?

Advokatfirmaet anfører subsidiært – forutsatt at grunnlagene drøftet ovenfor ikke kan gi det rett til å bli fri forpliktelsene – at det hadde rett til å avbestille arrangementet mot erstatning. Om det skulle være adgang til dette, er det tvist om hva «mot erstatning» i så fall innebærer, nærmere bestemt om erstatningsansvaret vil omfatte den markedsføringsgevinsten som var Ås' motivasjon for å inngå avtalen. Vi er her i en situasjon hvor bare det å få det avtalte vederlag, på grunn av den lave prisen, ikke er fullgodt for hotellet. Ås anfører at tapet av markedsføringsgevinsten utgjør kr 250.000. Selve beløpets størrelse blir ikke bestridt av advokatfirmaet.

Spørsmålet må løses etter ulovfestet grunnlag. Rettskildene gir rom for ulike løsninger.

Det må være fullt forsvarlig å stille opp en regel om rett til avbestilling mot erstatning basert på reelle hensyn, gjerne med en parallell til entrepriseretten der dette er hovedregelen (Lilleholt, *Kontraktsrett og obligasjonsrett* s. 281–282, jf. bustadoppføringsloven kap. VI, håndverkertjenesteloven kap. VII og kjøpsloven § 52). Man kan gjerne også vise til pakkereiseloven for å underbygge avbestillingsretten på ulovfestet grunnlag, selv om denne lovens bestemmelser om gebyr ikke er relevant.

En del kandidater drøfter om det er grunnlag for avbestilling uten erstatning. Det er det åpenbart ikke, og ut fra Lars Holms anførsler er det litt uskjønnsomt å ta opp dette.

Kommer man til at det etter bakgrunnsretten er adgang til å avbestille mot erstatning, kan man spørre om partene har avtalt seg bort fra dette utgangspunktet. Argumentet for dette er at Ås forklarte hvorfor han gikk så langt ned i pris, og at det dermed var tydelig for Rikerud at det var viktig for Ås faktisk å få gjennomført arrangementet, ikke bare få vederlaget. Løsningen er usikker, og hvilket resultat kandidatene kommer til, bør ikke ha betydning for karakterfastsettelsen.

Hvis advokatfirmaet *kunne* avbestille mot erstatning, blir spørsmålet hva denne erstatningen omfatter. Bustadoppføringslova § 52 sier uttrykkelig at entreprenøren har krav på å få dekket "tapt fortjeneste" som følge av avbestillingen (jf. også Rt. 2003 s. 486 (Block Watne)). Det kan absolutt hevdes at den tapte markedsføringsgevinsten er en form for tapt fortjeneste. Block Watne-dommen omhandler imidlertid fortjeneste som var innebygget i det avtalte vederlaget. Det må kunne hevdes at reglene som antas å gjelde for erstatningsutmålingen ("subtraksjonsmetoden" jf. Hagstrøm, *op. cit.* s. 259), forutsetter at det avtalte vederlag utgjør et "tak" for erstatningen. Det kan også hevdes at det å tilkjenne erstatning for tap utover vederlaget vil gjøre avbestillingsadgangen man nettopp har argumentert for, illusorisk. På den annen side kan det hevdes at det at vederlaget i vår sak var satt "kunstig" lavt, gjør det rimelig å tilkjenne erstatning for tapte markedsføringsmuligheter i denne konkrete saken. Kandidater som ser problemstillingen og tar opp argumenter som nevnt, må klart belønnes.

Man kan også ta som utgangspunkt at det *ikke* er avbestillingsrett etter bakgrunnsretten. Kjøpsloven § 52 annet ledd, som etter sin ordlyd bare åpner for avbestillingsrett ved tilvirkningskjøp, er et viktig argument her. Hagstrøm m.fl., *Obligasjonsrett*, 3. utgave s. 254 flg. jf. s. 674 flg., følger denne linjen. Følger man den, blir imidlertid neste spørsmål hva som blir konsekvensen av at advokatfirmaet, uten avbestillingsrett, nekter å motta ytelsen. At advokatfirmaet må betale vederlaget, følger som naturlig konsekvens av at advokatfirmaet ikke har avbestillingsrett. Men at bare det ikke å motta ytelsen er mislighold og ansvarsgrunnlag, er ikke selvsagt. Vi snakker her om mulig brudd på en "kreditorforpliktelse", eller "kredittormora", som man tidligere gjerne har kalt det.

Her er det naturlig å stanse ved kjl. § 57 annet ledd bokstav b, som sier at erstatning bare kan kreves der selgeren har en «særlig interesse av å bli av med tingen». Forarbeidene til kjøpsloven nevner som eksempel «salg av hus for riving, salg av varer fra et lager som skal tømmes, eller hvor en bedrift eller offentlig etat selger utrangert materiell». Et annet eksempel er «salg av giftige avfallsprodukter fra en bedrift med sikte på gjenvinning» (Ot.prp. nr. 80 (1986-87) s. 107). Tapte markedsføringsmuligheter ved å få gjennomført kjøpet, nevnes ikke.

Kjøpsloven er ikke direkte anvendelig på tvisten, men i kombinasjon med hensynet til balanse i avtaleforhold gir den etter mitt syn støtte for å stille opp en regel hvor tjenesteyteren bare kan kreve erstatning for manglende mottakelse av ytelsen der tjenesteyteren hadde en interesse i å levere tjenesten som er så tungtveiende at den må slå gjennom overfor tjenestemottakerens interesse i å slippe å måtte motta en tjeneste han ikke har noen bruk for, og som tvert imot kan påføre ham mye plunder og kostnader. Konklusjonen på dette er etter mitt syn åpen. At forarbeidene til kjøpsloven ikke nevner tapte markedsføringsmuligheter som eksempel på "særlig interesse", utelukker ikke at de kan være det. Ås har vært tydelig på at han mener det er viktig for hotellets økonomi å få gjennomført arrangementet. Etter mitt syn er imidlertid Ås' forventning om markedsføringsgevinst en såpass usikker størrelse at det ikke veier nok i vurderingen. Under tvil har jeg kommet til at konklusjonen også her bør bli at Ås ikke kan kreve erstatning for de tapte markedsføringsmuligheter.

En drøftelse rundt kjl. § 57 annet ledd bokstav b vil også være relevant dersom man skulle legge til grunn at bakgrunnsretten i utgangspunktet gir adgang til avbestilling mot erstatning, men at partene konkret har avtalt seg bort fra denne adgangen, jf. ovenfor. Mener man dette, vil det vel imidlertid

også være nærliggende å mene at partene har vært enige om at hotellet hadde en "særlig interesse" i å få gjennomført avtalen, og at det å ikke gjennomføre feiringen dermed er et kontraktsbrudd (brudd på kreditorforpliktelse).

Kommer man til at advokatfirmaet ved ikke å gjennomføre feiringen har brutt en kreditorforpliktelse, får man spørsmål om ansvarsgrunnlag. Den eneste unnskyldende grunn advokatfirmaet i så fall kan anføre for å slippe ansvaret, er at det misforstod sin rett til avbestilling, og det kan neppe fritas for ansvar, jf. Rt. 2000 s. 632 (men se reservasjonene i Rt. 1994 s. 1617, Hagstrøm m.fl. *Obligasjonsrett*, 3. utg. s. 554). Det foreligger altså ansvarsgrunnlag. Det er ikke nødvendig å drøfte kontrollansvar som grunnlag, men vi bør ha forståelse for at kandidater som har funnet frem til kjl. § 57 annet ledd bokstav b, gjør det.

Advokatfirmaet har ingen anførsler om manglende årsakssammenheng eller adekvans. Siden Ås, da han gav sitt tilbud til Rikerud, var så tydelig på at han ventet en markedsføringsgevinst, oppfatter jeg det slik at adekvat årsakssammenheng foreligger, og at det ikke er lagt opp til å drøfte dette. Siden «tapte markedsføringsmuligheter» er en tapspost som typisk vil avstedkomme adekvansinnsigelser, bør vi imidlertid ikke straffe kandidater som tar det opp og drøfter det kort.

Spørsmålene knyttet til avbestilling må som nevnt i innledningen kunne karakteriseres som vanskelige. Vi bør trolig ikke være veldig strenge mot kandidater som får problemer her. På den annen side må de som får til en god drøftelse, belønnes.

Avsluttende vurdering:

På sensormøtet kom det frem at flere kandidater hadde problemer med å disponere oppgaven, og en dårlig disposisjon resulterte ofte i at drøftelsene ble lite poengterte. Karakteren må imidlertid, som alltid, fastsettes etter en helhetsbedømmelse, og kandidater som viser god forståelse, må gis uttelling for det, selv disposisjonen ikke er ideell. Utlegninger av gjeldende rett som bærer preg av å være forhåndsskrevet og ikke er tilpasset oppgaven, bør derimot ikke belønnes. For å oppnå de beste karakterene (A og B) bør besvarelsene være poengterte, med god bruk av faktum i subsumsjonene. De som viser evne til selvstendige, rettslig godt forankrede resonnementer må selvsagt også belønnes.

Harald Irgens-Jensen